

Parim aeg murukülviks

Vihmasel varasügisel on muru väga mugav rajada, sest kastmise eest hoolitseb taevast ja seeme idaneb niiskes suvesoojas mullas kiiresti.

Külvatud ala võib hakata õrnalt rohetama juba teise nädala lõpus, kui mullas on 15 kraadi ringis sooja. Julgelt võib külvata ka jahedamas mulda, siis tuleb tärkamist lihtsalt kauem oodata.

Tänu sagedasele vihmale on muld ühtlaselt niiske ning ka seeme tärkab ühtlaselt, tulemuseks on kena tihe taimik.

Põhjuseid, miks on nutikas muru just sügisel külvata, leiab veelgi. Juhul kui peaaegu iga päev sajab, pole vaja külvi rullida, sest vihm tihendab selle ise ära. Üheaastased umbrohud ei trügi sügisel enam tärkava taimiku sisse. Sügisel külvatud maalapp on kevadel juba varakult roheline ning murutaimeid saavad täielikult ära kasutada kevadise hooga kasvujõu.

Kuidas leida sobivaim

Häid näpunäiteid oma aia oludes sobivaima seemneseugu leidmiseks jagab maauilikooli teadur ja murukasvatuse asjatundja Henn Raave ajakirjas Maakodu (mai 2011). Tema sõnul on kõige tähtsam, millele muruseemet valides tähelepanu pöörata, segu liigiline koosseis, sest sellest sõltuvad murutaimeku omadused.

Teades murukõrreliste liikide põhilisi omadusi, on pakutavate seemneseugude hulgast võrdlemisi lihtne teha õige valik. Pakendi etiketil on üles loetletud segus sisalduvad liigid ja nende osakaal.

Enamasti koosnevad meil müügil olevad segud karjamaa raiheinast, punasest aruheinast ja aasurmikast.

Omadusi saab ennustada

Mida suurem on mingi liigi osakaal segus, seda rohkem sarnanevad tulevase muru omadused selle liigi omaga, märgib Raave.

■ Segudest, kus karjamaa raiheina on üle 30%, saab talveõrna muru.

■ Punase aruheina rikkastest segudest (osakaal üle 70%) saab tiheda,

Teades murukõrreliste liikide omadusi, on lihtne leida sobiv seemnesegu.

Kui segus on palju liike, saab välja kujuneda antud kasvukohale sobivaim kooslus.

põuda ja poolvarju taluva, kuid tallamisele vähe vastupidava muru.

■ Aasurmikarohkest seemneseugust (osakaal üle 60%) saab – vastupidiselt punasele aruheinale – tallamisele vastupidava, kuid niiskuse ja valguse puuduse suhtes tundliku muru.

Universaalsed seemneseigid

Seemneseigid, kus selgelt domineerib üks liik, on mõeldud muru rajamiseks ekstreemsematesse tingimustesse: kuiv kasvukoht, poolvari, palliplats jne. Poes on neil ka vastavad nimetused: varjumuru, pallimuru jne.

Lisaks nimetatud eriseemneseigudele on müügil universaalsed segud, mis sobivad sinna, kus on piisavalt nii valgust kui ka niiskust ja kus tallamine on mõõdukas, selgitab Raave. Enamik murusid rajataksegi just sellistest segudest.

Universaalse kasutusega seemneseigus on punase aruheina vorme 50–

60%, aasurmikat 30–40%. Kui kasvutingimused ei ole äärmuslikud, tuleks valik teha just universaalmurude hulgast. Henn Raave soovib valida segu, kus on lisaks punase aruheina võsundilisele vormile ka teisi punase aruheina alamliike.

Agas mitte kunagi ei hakka teie tulevases murus liikide vahetolema täpselt selline, nagu see oli seemneseigus, märgib muruspetsialist. Tulemus sõltub liikide konkurentsivõimest antud kasvutingimustes. Suur liikide arv segus tagab, et välja saab kujuneda just antud kasvukohale kõige sobivaim murutaimekooslus.

Mõnikord leidub poes ka segusid, kus on palju karjamaa raiheina ja punast aruheina, kuid väga vähe (alla 20%) aasurmikat. Reeglina on need teistest odavamad. Selliste segudega saab vähedekoratiivse, nõrga tallatavusega talveõrna muru.